

בעל עסק זעיר

ניתוח נתונים, תובנות

ומסקנות ראשוניות

משנה למנהל רשות המסים

רקע:

רפורמת בעל עסק זעיר נועדה להקל על הליכי עשיית העסקים בישראל באמצעות פישוט משמעותי של מערכת המס עבור מאות אלפי עסקים זעירים. הרפורמה מעניקה הקלות כגון פטור מהגשת דו"ח שנתי, ומציעה מנגנון פשוט וברור לחישוב ההוצאות המותרות בניכוי. בכך, מאפשרת הרפורמה לבעלי העסקים הזעירים לחסוך זמן ועלויות הנדרשים כיום למיצוי זכויותיכם ועמידה בחובותיהם.

הרפורמה הוסדרה במסגרת תיקון חקיקה התיקון לחוק אושר במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023.

מגזר העסקים הקטנים הינו מגזר רחב ומגוון, שכולל עסקים בקשת רחבה של תחומי פעילות, בהיקפים משתנים ובצורות התארגנות שונות. בשנים האחרונות, הצטרפו למגזר זה עסקים זעירים רבים. החובות שחלות על כלל סוגי העסקים לפי דיני מס הכנסה, מכוונות לוודא את נכונות הדיווחים ותשלום המסים כנדרש. בחלק גדול מהמקרים אין הבדל משפטי ותפעולי בין עסקים זעירים לעסקים גדולים יותר. כך, מרבית החוקים, התקנות והכללים השונים שחלים על עסקים גדולים חלים גם על עסקים זעירים. כידוע, הרגולציה, לצד היותה כלי חשוב להבטחת הסדר הציבורי, מייצרת גם סרבול ועומס בירוקרטי, שעלולים להיות מכבידים עבור עסקים זעירים. קשיים אלה, עלולים לגרום בטווח הארוך לירידה בציות שנובעת מחוסר הבנה או חוסר יכולת (כלכלית או ארגונית) לעמוד בדרישות החוק או אף לוותר על פעילות עסקית.

עיקרי המודל:

עצמאי המוגדר כ-"בעל עסק זעיר" (עוסק פטור או עוסק מורשה שמחזור הכנסותיו לא עולה על 120,000 ₪), זכאי לנכות מהכנסותיו הוצאות בשיעור של 30% מהמחזור במקום לדרוש הוצאות שהוצאו בפועל. ברוב המקרים, הכרה זו תחסוך מאותם עסקים את החובה להגיש דו"ח שנתי, תשלום מקדמות מס הכנסה והגשת הצהרת הון כפי שיפורט בהמשך. בעל עסק זעיר זכאי לכל הטבות המס האישיות להן זכאי בעל עסק אחר (כדוגמת נקודות זיכוי).

עוסק פטור או עוסק מורשה שמחזור העסקאות השנתי שלו הוא עד התקרה לעוסק פטור, יהיה רשאי להירשם כ-"בעל עסק זעיר". נכון לשנים 2024 ו-2025, מחזור העסקאות הוא 120 אלף ₪ (החל משנת 2026, תוצמד תקרה זו למדד המחירים לצרכן).

משנה למנהל רשות המסים

רפורמת בעל עסק זעיר - נתונים ותובנות

עקרונות ותובנות מהרפורמה החדשה של "בעל עסק זעיר":

המשנה למנהל רשות המסים, רו"ח מירי סביון

בתחילת שנת 2024 נכנסה לתוקף הרפורמה ל"בעל עסק זעיר" שנועדה להקל על העסקים הזעירים ולפשט עבורם את תהליך הדיווח, החישוב והתשלום של מס ההכנסה. בסוף שנת 2024 הותקנו תקנות שמעניקות פטור מהגשת דו"ח שנתי לעסקים אלה. הרפורמה הינה בשורה משמעותית לציבור העסקים הזעירים ותביא להקלה משמעותית בממשקים שלהם עם רשות המסים. בעבודה זו, נציג ניתוחים שונים בהתייחס לכלל העסקים הזעירים בישראל וכן נתונים ראשוניים לגבי העסקים שכבר נרשמו לרפורמה.

מהנתונים עולה כי על אף שהעסקים הזעירים מהווים נתח משמעותי ממספר העוסקים הרשומים במע"מ (52%), חלקם במחזור העסקאות הכולל במשק נמוך מ-1%. נתון זה עמד בבסיס הרפורמה, והוא ממחיש כי פישוט המיסוי עבור מגזר זה מאפשר חיסכון ניכר בעלויות הדיווח, הבקרה והאכיפה - הן לעסקים והן למדינה, מבלי להוביל לסיכון פискаלי. נתון נוסף, מעודד ומשמעותי, הינו מספר הנרשמים לרפורמה. כבר בסוף שנת 2024 (פחות מחודש לאחר פתיחת המערכת לרישום), נרשמו למעלה מ-45,000 בעלי עסקים. נכון לחודש יוני 2025, נרשמו לרפורמה למעלה מ-80,000 עסקים ומספרם ממשיך לגדול. לאחרונה פורסמו להערות הציבור תיקונים לתקנות שיאפשרו הרחבה של הזכאות לפטור מדיווח גם לעצמאים שקיבלו דמי לידה, דמי מילואים ו/או פיצויים לפי חוק מס רכוש. במקביל אנו פועלים לשפר ולפשט את תהליכי הרישום והדיווח.

מהלך זה הוא חלק מהחזון של רשות המסים להפוך את תהליך תשלום המסים והדיווח לפשוט וברור יותר, ובכך לעודד פעילות כלכלית ולתמוך בהקמה וצמיחה של עסקים קטנים, שהם מנוע צמיחה חשוב למשק.

רשות המסים ממשיכה לפעול כדי ליצור סביבה עסקית ורגולטורית יעילה, שתתמוך בצמיחה הכלכלית וברוחות האזרחים.

משנה למנהל רשות המסים

עיקרי הנתונים והמסקנות:

מנהל הפרויקט "רפורמת בעל עסק זעיר", ר"ח אלישיב ממון

בעבודה זו נבחן את מאפייני אוכלוסיית בעלי העסקים הזעירים בישראל, נכון לשנת 2023 סך העוסקים שמחזור העסקאות שלהם נמוך מהתקרה של בעל עסק זעיר עומד על 558,088 עוסקים. כ-77% מהאוכלוסייה הרלוונטית הם עוסקים פטורים לפי חוק מע"מ (430,442 עוסקים).

פילוח הנרשמים לפי גיל וסטטוס משפחתי מצביע על כך שהמודל החדש אומץ בשיעורים גבוהים יותר על ידי אוכלוסיות צעירות: 47% מהנרשמים הם בני 35 ומטה (לעומת חלקם באוכלוסייה שעומד על 32%). נכון ליוני 2025, נרשמו כ-80 אלף בעלי עסקים למודל החדש, כאשר נתוני פתיחת התיקים מצביעים על קצב הצטרפות קבוע ועקבי. גם הפילוח הדמוגרפי והגיאוגרפי מעיד על פיזור רחב: 55% מהנרשמים הן נשים (שיעור דומה לחלקם באוכלוסייה הרלבנטית שעומד על 52%), 46% מתגוררים בצפון ובדרום – שיעורים התואמים ואף עולים על חלקם היחסי באוכלוסייה הכללית.

מנתוני תיאומי המס לשנת 2024 עולה כי כמחצית מבעלי העסקים הזעירים, ההכנסה מהעסק מהווה את מקור ההכנסה היחיד, וכ-80% מהם מצויים מתחת לסף המס של מס הכנסה – נתונים המעידים על רמות הכנסה נמוכות במיוחד, ועל השפעה מצומצמת של מגזר זה על הכנסות המדינה ממסים. עם זאת, נתונים אלו מדגישים את חשיבותם של העסקים הזעירים לפרנסת משקי בית רבים, ואת חלקם הגבוה בקרב אוכלוסיות שהתלות שלהן בהכנסה מהעסק גבוהה במיוחד.

מהנתונים עולה עוד כי כ-52% מכלל העוסקים במשק הם עוסקים שמחזור פעילותם נמוך מתקרת המחזור של עוסק פטור – כלומר, מעל מחצית מהעוסקים במשק משתייכים לאוכלוסיית היעד של הרפורמה. עם זאת, תרומתם של עסקים אלו למחזורי הפעילות הכלליים במשק עומדת על שיעור מזערי – כ-0.7% בלבד מסך מחזור העוסקים המדווח למע"מ. הפער המשמעותי בין שיעורם באוכלוסיית העוסקים לבין חלקם במחזור הכולל מעיד על כך שמדובר באוכלוסייה רחבה של עסקים בעלי פעילות כלכלית מצומצמת יחסית.

הנתונים מצביעים על כך שלמרות שחלקן של בעלי עסקים זעירים במחזור העסקאות הכולל במשק נמוך. ההכנסות מן העסקים הזעירים מהוות מקור פרנסה משמעותי עבור אוכלוסיות רבות, במיוחד בקרב משקי בית מאשכולות סוציו-אקונומיים נמוכים. בכך מתחדדת החשיבות החברתית והכלכלית של קיומו של מודל פשוט ונגיש עבור מגזר זה.

משנה למנהל רשות המסים

ניתוח נתונים, תובנות ומסקנות ראשוניות לרפורמה של "בעל עסק זעיר"

מסקנות עיקריות העולות מהנתונים:

- ✓ מספר העוסקים הפטורים שנפתחו בשנה קלנדרית עלה ב-71% בין שנת 2018 לשנת 2023.
- ✓ מספר העוסקים הפטורים והעוסקים המורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור גדל ב-48% בין שנת 2018 לשנת 2023.
- ✓ סך המחזורים של כלל העוסקים הפטורים ושל כלל העוסקים המורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור גדל ב-45% בין שנת 2018 לשנת 2023.
- ✓ המחזורים השנתיים הממוצעים של עוסקים פטורים ושל עוסקים מורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור הם נמוכים יחסית, ועומדים על 30 אלף ₪ ו-50 אלף ₪ בהתאמה.
- ✓ פילוח העסקים הזעירים לפי מס שולי (שנקבע בתיאום המס) מראה שכמעט 80% מהעסקים אינם מגיעים לסף המס.
- ✓ פילוח העסקים הזעירים לפי מחזור (בהתאם לדיווח בתיאום המס) מראה שפחות מ-2% נושקים לתקרת המחזור המרבית של העסק הזעיר.
- ✓ העוסקים הפטורים והעוסקים המורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור מהווים כ-52% מסך העוסקים במשק. מנגד, המחזור של אותם עוסקים פטורים ומורשים הינו כ-0.7% בלבד מסך המחזור של כלל העוסקים במשק.
- ✓ עבור יותר ממחצית (52%) מהעסקים הזעירים ההכנסה מעסק זעיר היא הכנסתם היחידה.
- ✓ קצב הגידול של פתיחת תיקים ובקשות מעבר לעסק הזעיר לאורך החודשים הראשונים לאחר השקת הרפורמה מראה גידול קבוע ועקבי.
- ✓ כמעט מחצית (47%) מהנרשמים להיות "בעל עסק זעיר" הם בני 35 ומטה, שיעור הגבוה מחלקם באוכלוסייה הרלבנטית שעומד על כ-32%.
- ✓ כ-40% מהנרשמים להיות "בעל עסק זעיר" הם בסטטוס רווק/ה, שיעור הגבוה מחלקם באוכלוסייה הרלבנטית שעומד על כ-26%.
- ✓ מעל מחצית (כ-55%) מהנרשמים להיות "בעל עסק זעיר" הן נשים, שיעור דומה לחלקם באוכלוסייה הרלבנטית שעומד על כ-52%.
- ✓ כ-46% מהנרשמים להיות "בעל עסק זעיר" הם מהדרום ומהצפון, שיעור דומה לחלקם באוכלוסייה הרלבנטית.

כתב וערך: איתמר פרחי, מנהל תחום בכיר, רשות המסים

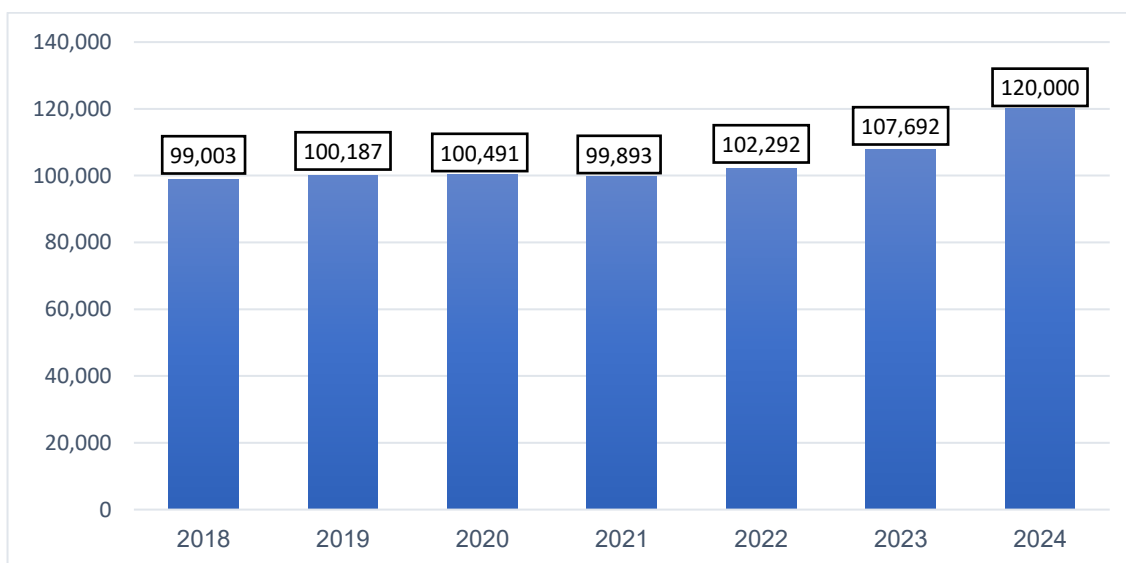
משנה למנהל רשות המסים

עוסקים פטורים ועוסקים מורשים עם מחזור עד רף תקרת המחזור של עוסק פטור

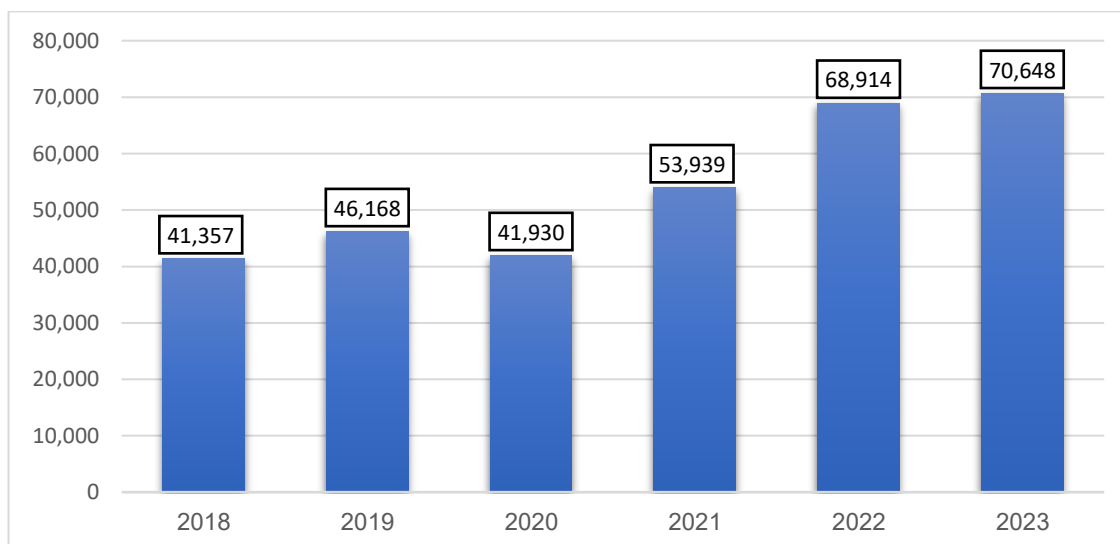
קהל היעד של רפורמת "בעל עסק זעיר" הוא עוסקים פטורים ועוסקים מורשים שמחזור¹ העסקאות שלהם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור.

להלן ניתוח נתונים עדכניים לגבי אוכלוסייה זו, כולל מגמות ושינויים בשנים האחרונות.

רף מחזור העסקאות המרבי (בשקלים) של עוסק פטור, בשנים 2018-2023:²

מספר העוסקים הפטורים שנפתחו בכל שנה, בשנים 2018-2023:³

¹ מחזור בעבודה זו הינו מחזור בהתאם לדיווחי המע"מ של העוסקים.

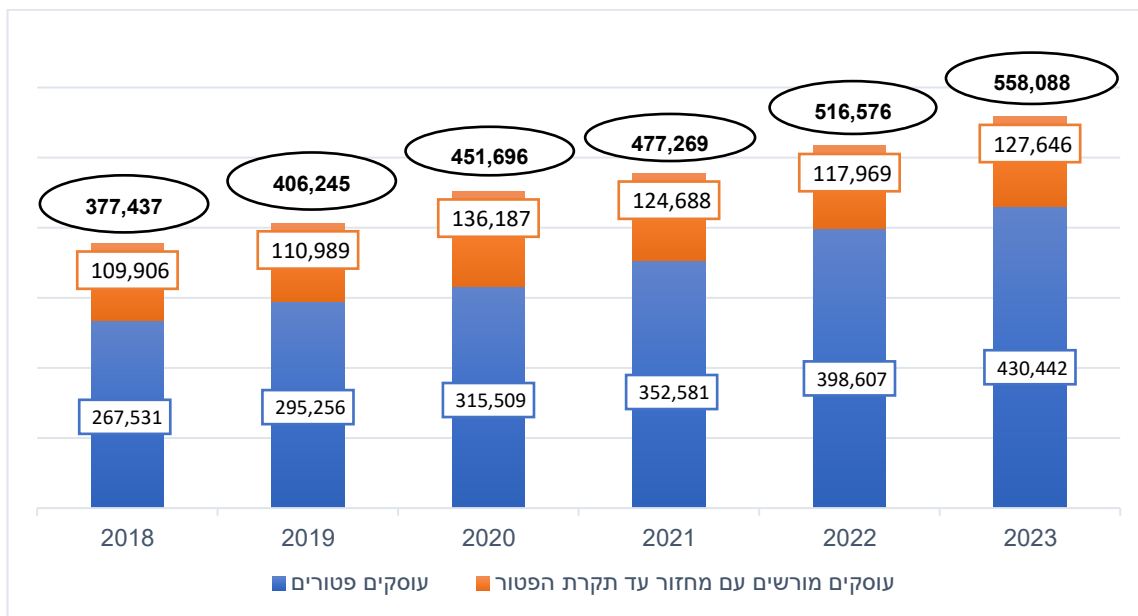
² נלקח מתוך [עדכון סכומים בחוק מע"מ ובתקנותיו](#).

³ נלקח מתוך עיבוד של מערכת BI מע"מ של רשות המסים.

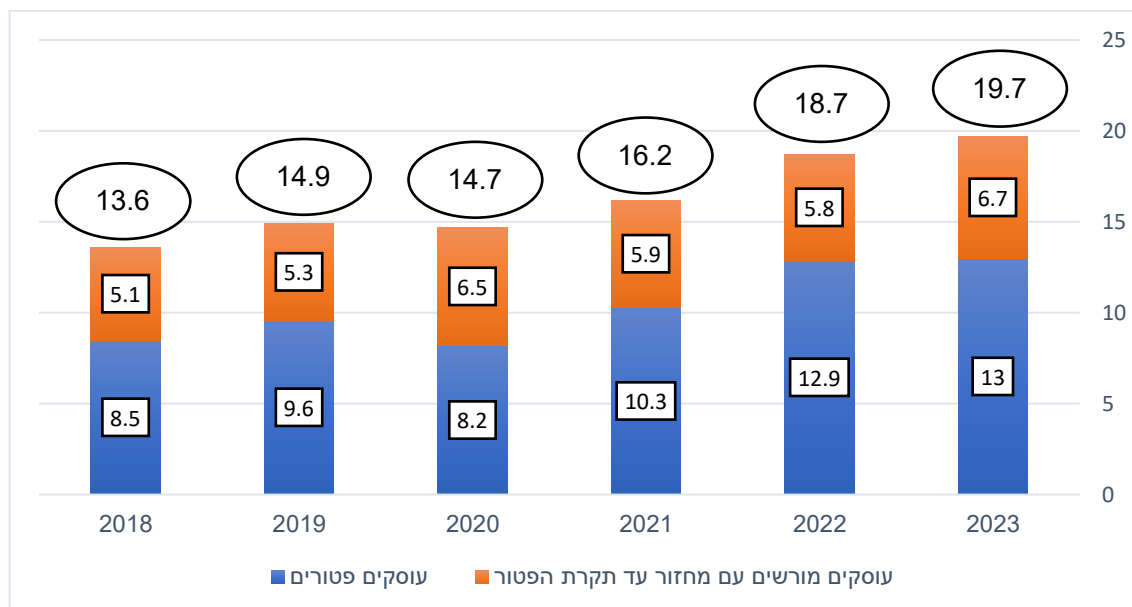

משנה למנהל רשות המסים

סך העוסקים הפטורים ומספר העוסקים המורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור בכל שנה, בשנים 2018-2023⁴:

סך המחזור של כלל העוסקים הפטורים וסך המחזור של כלל העוסקים המורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור בכל שנה, בשנים 2018-2023 (במיליארדי ₪):

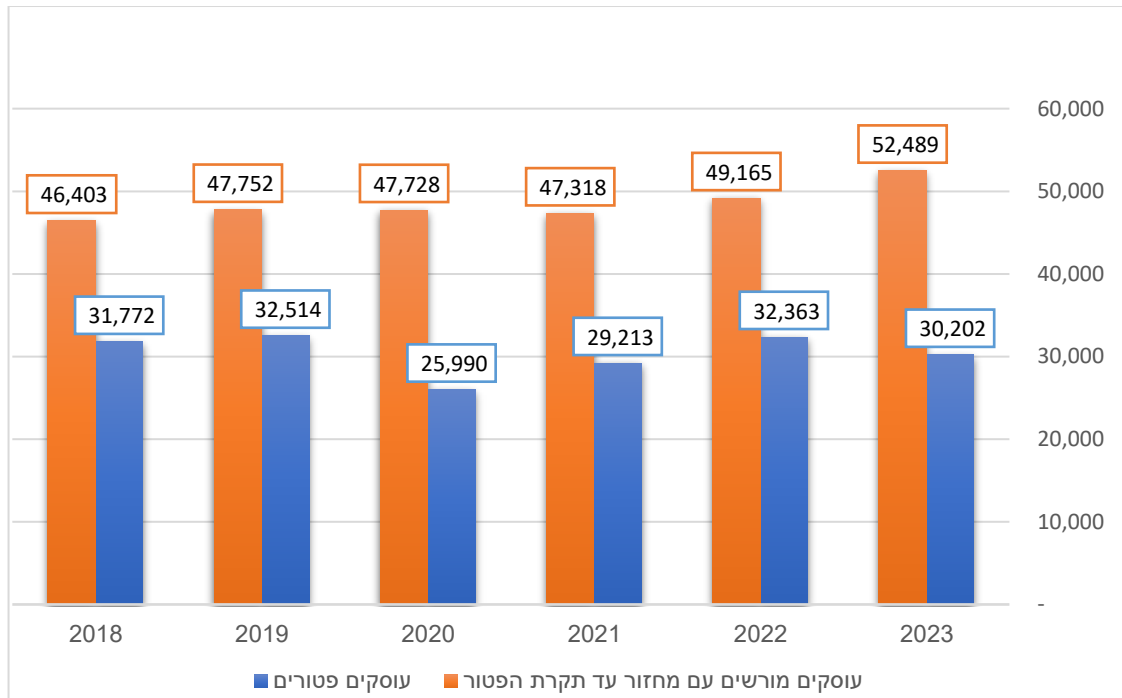

4 לאור החרגות שונות שנקבעו בחוק (בעל מניות מהותי, שותף בשותפות וכיוצא"ב), ולאור מגוון סיבות נוספות שבגינן ניתן שבעל עסק יכול יהיה חייב בהגשת דוח שנתי, פוטנציאל הרישום לבעל עסק זעיר הפטור מהגשת דין וחשבון הוא נמוך יותר. להערכתנו, מספר בעלי עסקים שיכולים להירשם למודל ולהיות זכאים לפטור מהגשת דו"ח שנתי עומד על כ- 450,000.

משנה למנהל רשות המסים

מחזורים שנתיים ממוצעים של עוסקים פטורים ושל עוסקים מורשים שמחזורם הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור, לאורך השנים האחרונות:

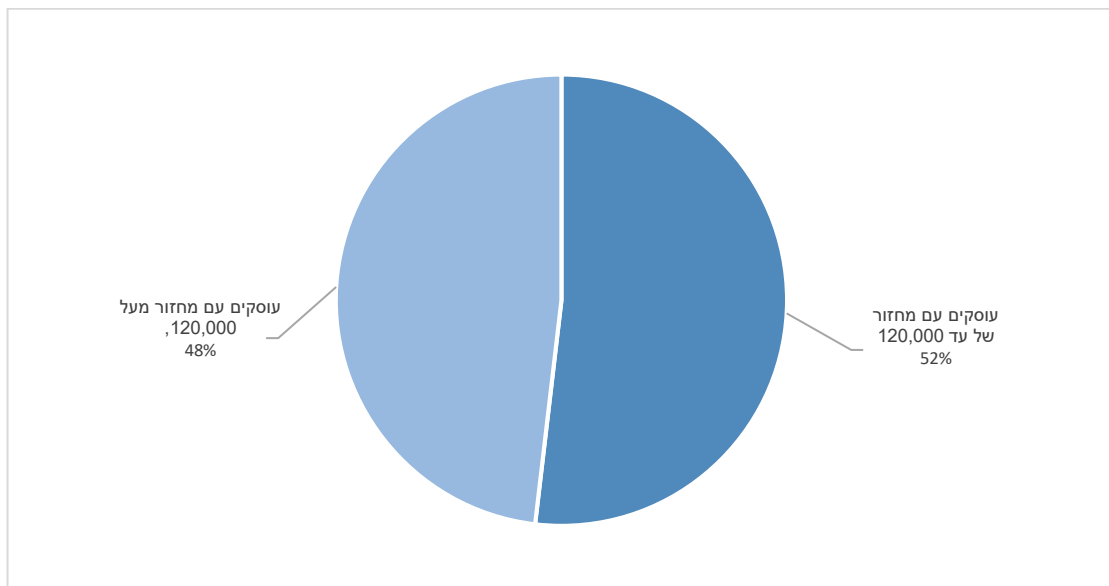

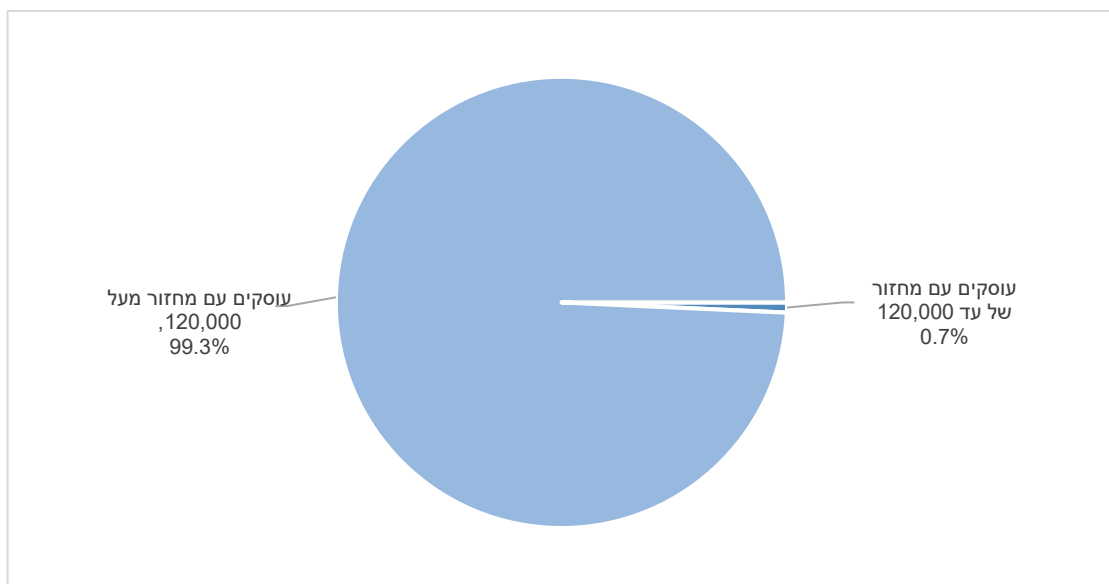
משנה למנהל רשות המסים

בתרשים העליון בעמוד זה מובא היחס בין מספר העוסקים שמחזורים הוא עד תקרת המחזור של עוסק פטור (אוכלוסיית היעד של ה-"עסק הזעיר") לבין סה"כ מספר העוסקים במשק. שיעורם של עסקים אלו עומד על 52% מכלל העוסקים. לעומת זאת, כפי שניתן לראות בתרשים התחתון, חלקם בסך המחזורים המדווחים עומד על פחות מ 1%.⁵

מספר העוסקים בשנת 2023 – 1.1 מיליון עוסקים :

מחזור העוסקים בשנת 2023 כפי שדווח למע"מ (2,974 מיליארדי ₪) :

⁵ נלקח מתוך עיבוד של מערכת BI מע"מ של רשות המסים.

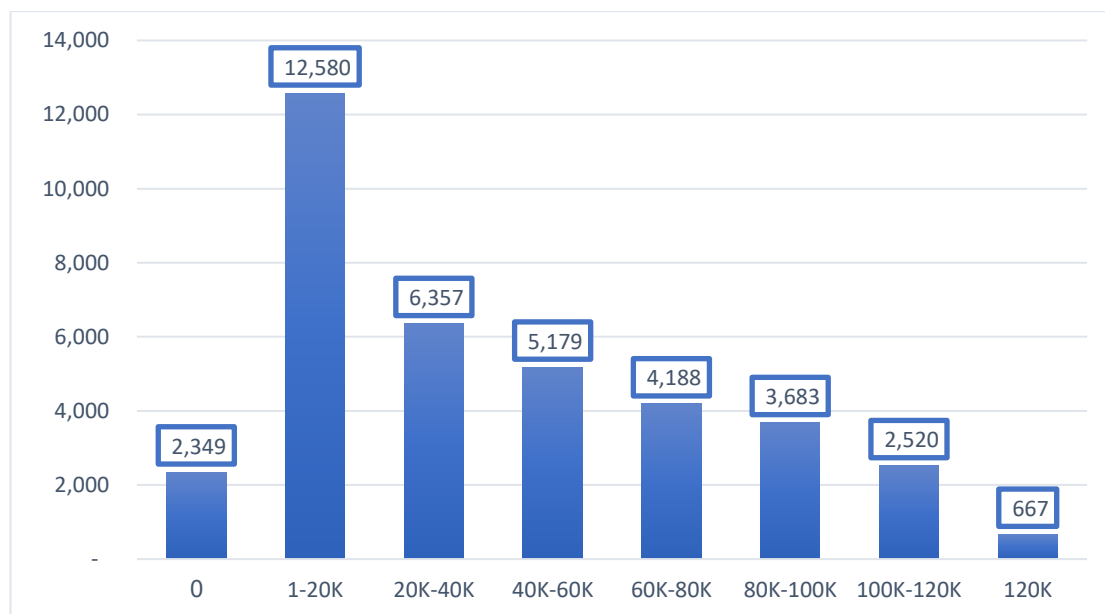

משנה למנהל רשות המסים

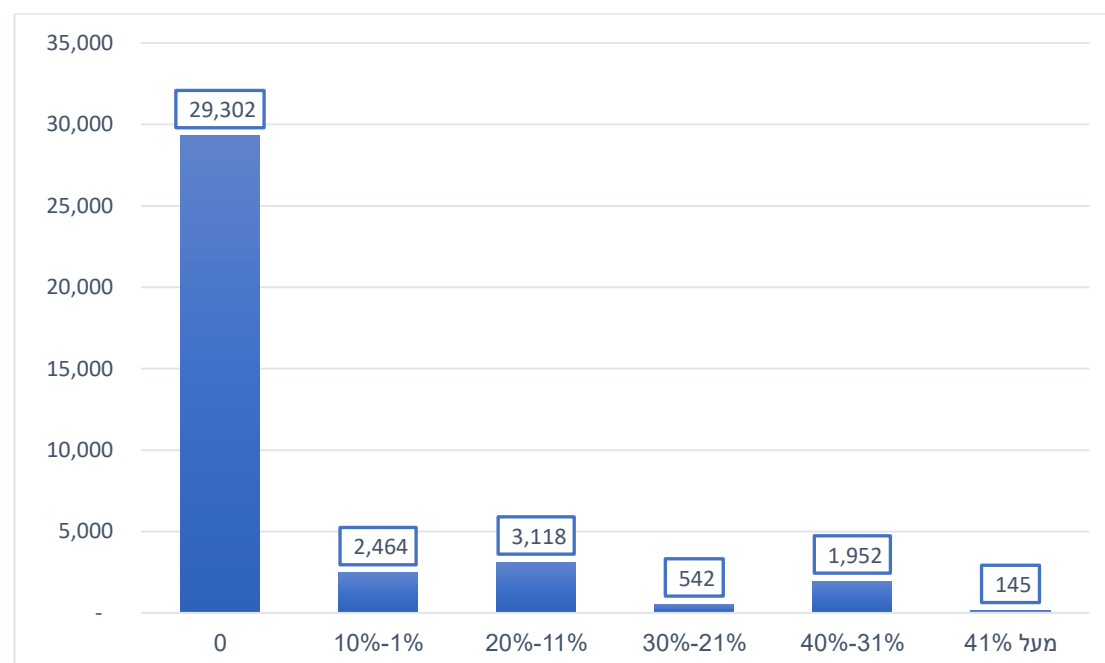
עסק זעיר - נתונים של עסקים שנרשמו לרפורמה

בתרשימים הבאים, נציג פילוח של העסקים שנרשמו לרפורמה וערכו תיאום מס לשנת המס 2024 (כ- 38,000 עסקים).

פילוח עסקים זעירים לפי מחזור (בהתאם לדיווח בתיאום המס):

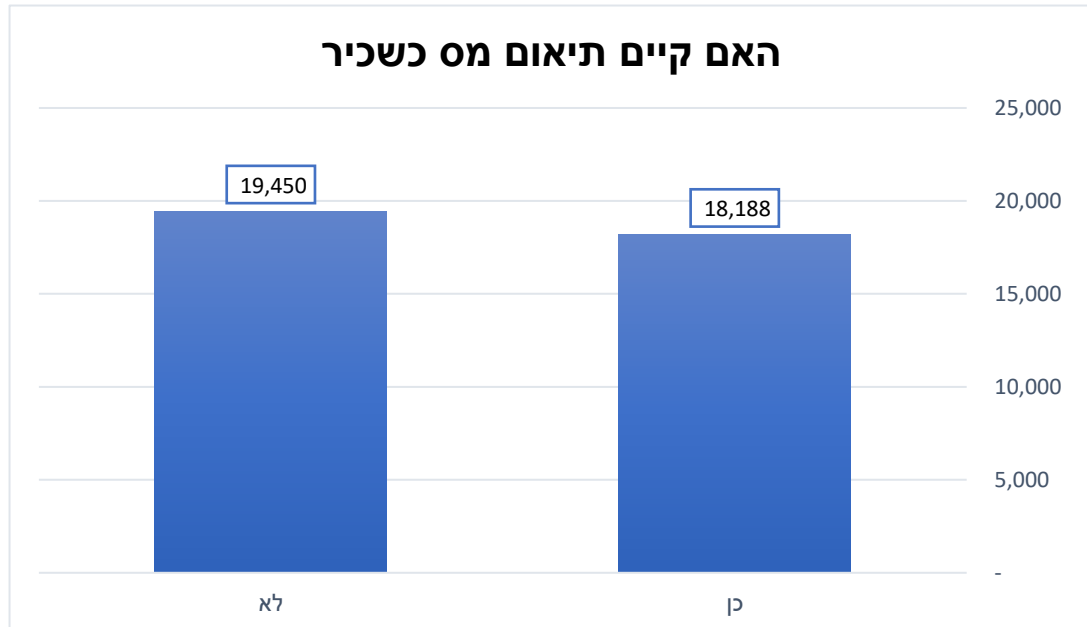
פילוח עסקים זעירים לפי שיעורי מס שולי (שנקבע בתיאום המס):

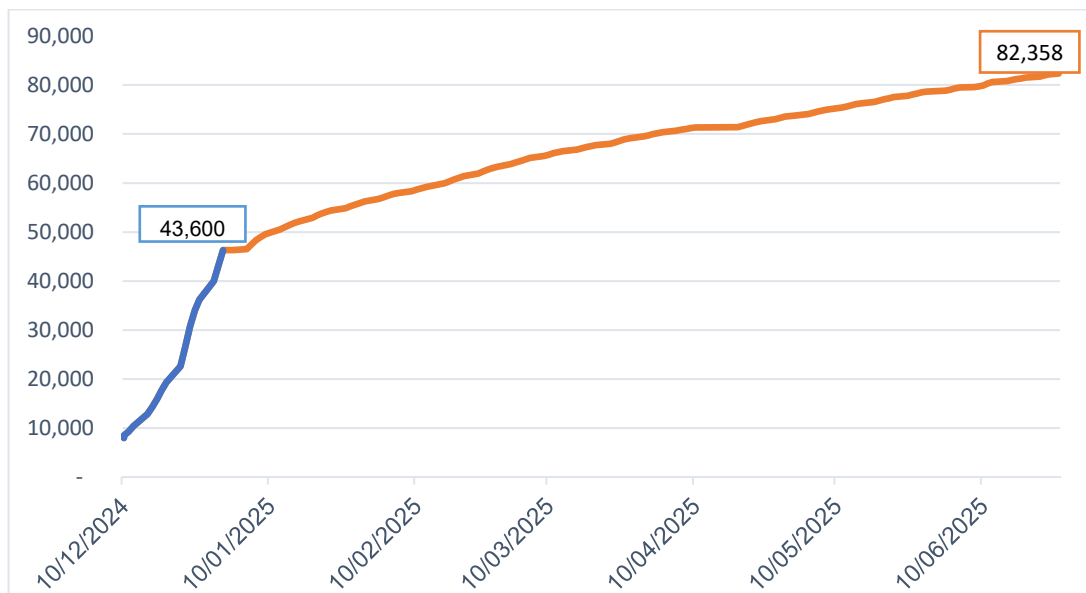

משנה למנהל רשות המסים

בעלי עסקים זעירים שעובדים בעבודה נוספת כשכירים (לפי הדיווח בתיאום המס):

קצב פתיחת התיקים ובקשות המעבר לעסק הזעיר, לאורך החודשים הראשונים לאחר השקת הרפורמה (נכון לתאריך 26/06/2025)*.

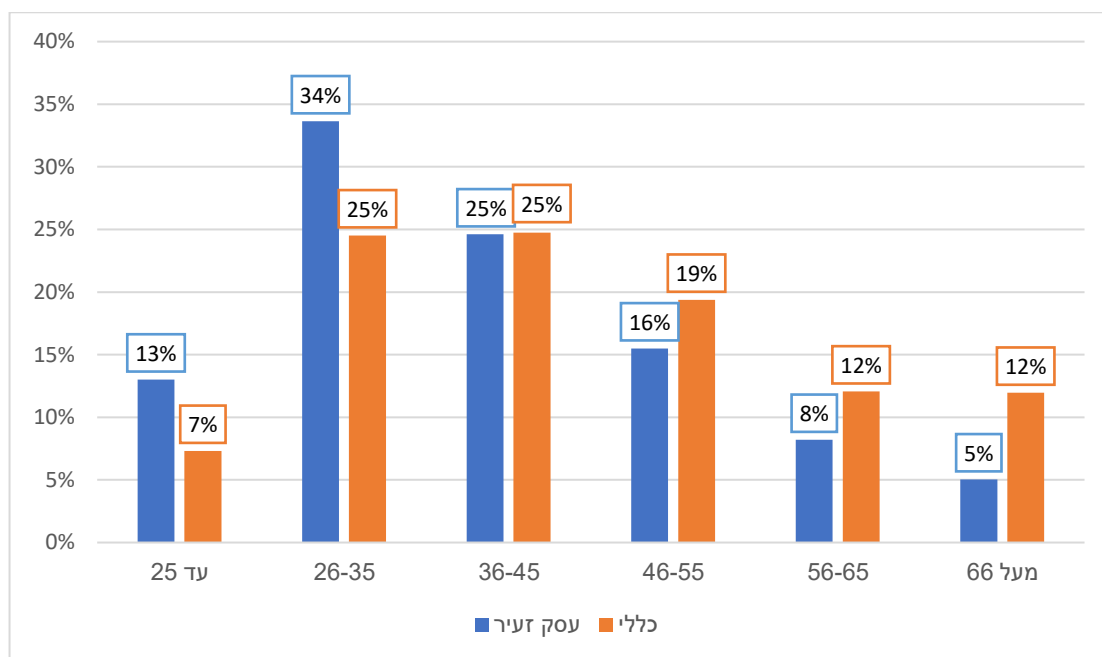

* לא כל מי שנרשם למודל השלים את התהליך בפועל, ולא כולם ביצעו תיאום מס עד תום שנת 2024.

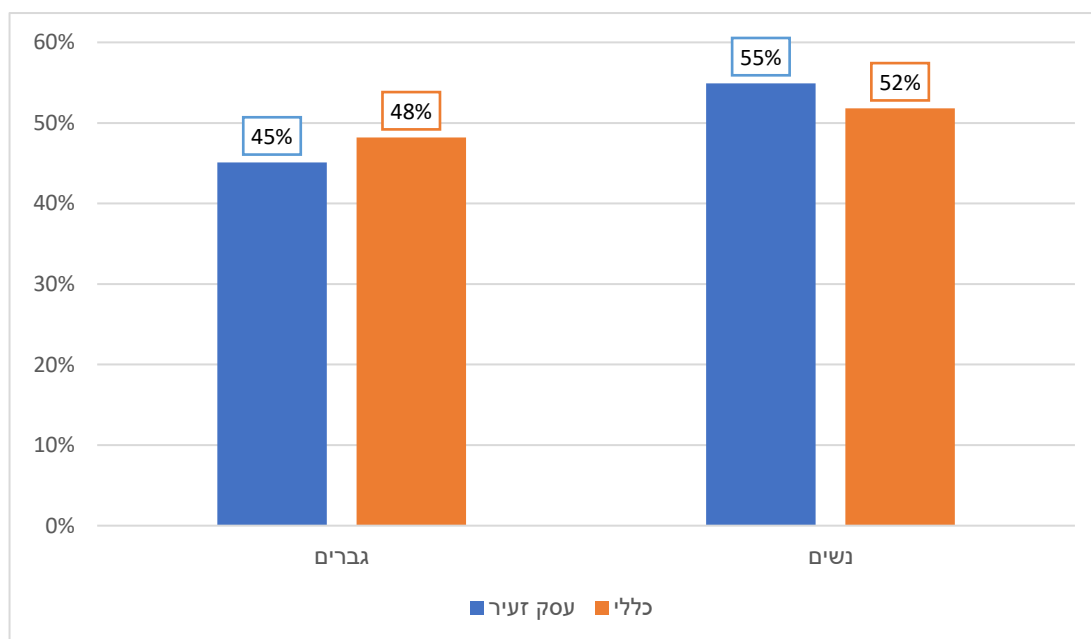

משנה למנהל רשות המסים

פתיחת תיקים ובקשות מעבר לעסק הזעיר לפי גיל (ביחס לאוכלוסייה הרלוונטית):

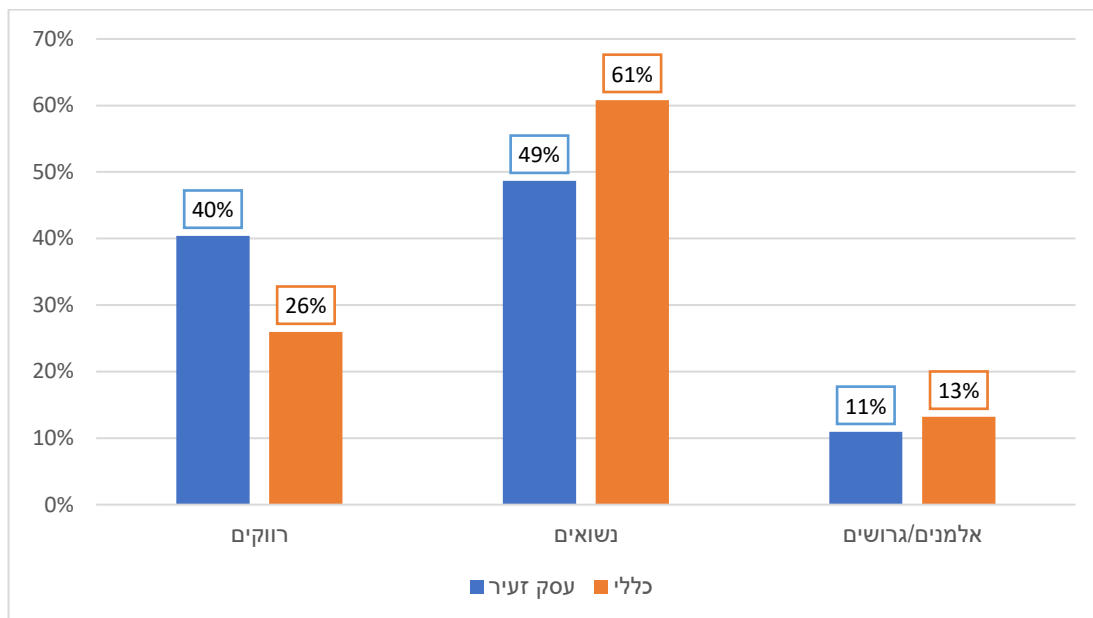
אחוז פתיחת תיקים ובקשות מעבר לעסק הזעיר לפי מגדר (ביחס לאוכלוסייה הרלוונטית):

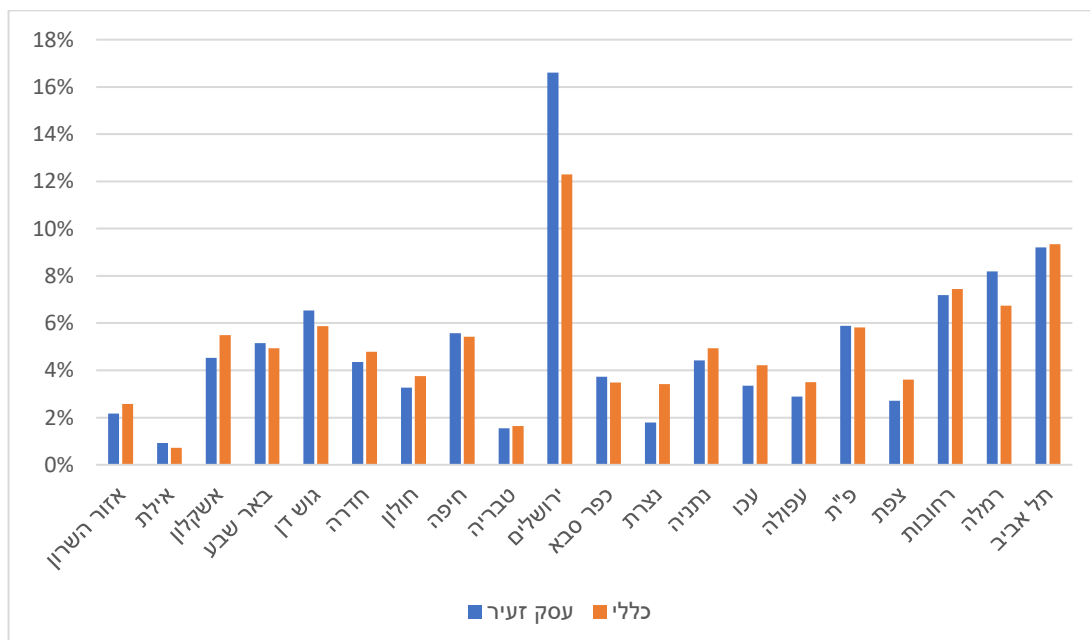

משנה למנהל רשות המסים

אחוז פתיחת תיקים ובקשות מעבר לעסק הזעיר לפי סטטוס משפחתי (ביחס לאוכלוסייה הכללית הרלוונטית):

אחוז פתיחת תיקים ובקשות מעבר לעסק הזעיר לפי אזור גאוגרפי (ביחס לאוכלוסייה הרלוונטית):⁶

⁶ הפילוח נעשה לפי המיקום של משרדי השומה האזוריים.

משנה למנהל רשות המסים

הסבר על "מסלול הדיווח המקוצר" לבעל עסק זעיר:

תנאי הצטרפות ל"מסלול הדיווח המקוצר":

בעל עסק זעיר יהיה זכאי להיכנס למסלול הדיווח המקוצר בתנאים הבאים:

1. הוא פתח תיק של "בעל עסק זעיר" (סוג תיק 44) או הגיש בקשה לשנות את סוג התיק לסוג תיק של בעל עסק זעיר.
2. הוא או בן זוגו לא חייבים בהגשת דו"ח שנתי מסיבה אחרת.
3. הוא עומד בדרישות החוק לבעל עסק זעיר (ראו בהמשך).

המשמעות של מסלול הדיווח המקוצר:

- ✓ פטור מהגשת דו"ח שנתי.
 - ✓ פטור מתשלום מקדמות.*
 - ✓ לא תישלח דרישה להצהרת הון*.
- *למעט במקרים חריגים כפי שיוסבר בהמשך

להלן תהליך הרישום והדיווח החדש לבעל עסק זעיר:

- ✓ רישום כ"בעל עסק זעיר" – פעם אחת (בעת הבחירה להיות "עסק זעיר")
- ✓ חישוב המס מההכנסה כ"עסק זעיר" – אחת לשנה, במערכת תיאומי המס
- ✓ דיווח על המחזור ותשלום המס – אחת לשנה, מיד לאחר תום השנה

אופן הצטרפות למסלול הדיווח המקוצר:

- ✓ עוסק חדש שיפתח תיק "עוסק פטור" מקוון במע"מ יוגדר אוטומטית כבעל עסק זעיר במס הכנסה, אלא אם כן סימן בטופס פתיחת תיק "עוסק פטור" כי הוא אינו מעוניין בכך.
- ✓ עוסקים קיימים, עוסקים פטורים חדשים שייפתחו תיק באופן לא מקוון ועוסקים חדשים המוגדרים במע"מ כ"עוסק מורשה", יוכלו לבקש לשנות את מעמדם במס הכנסה ל"בעל עסק זעיר" כפי שיפורט בהמשך. ניתן להגיש בקשות לאורך כל שנת המס – מה-1 בינואר ועד ה-25 בדצמבר.

קבלת מעמד "בעל עסק זעיר" מול מס הכנסה היא פעולה וולונטרית ובעלי עסקים, שיבקשו להמשיך לדווח במסלול הרגיל יוכלו לעשות זאת.

יובהר כי לכל עצמאי שקיבל מעמד של "בעל עסק זעיר" שמורה הזכות להגיש דו"ח שנתי מלא ועדיין לנכות הוצאות בשיעור של 30% מהמחזור לשם בירור הכנסתו החייבת באותה שנת מס בדו"ח השנתי.

משנה למנהל רשות המסים

קישורים רלוונטיים:

1. [דף ראשי עסק זעיר](#)
2. [פודמס עסק זעיר](#)
3. [מדריך בעל עסק זעיר](#)
4. [שאלות ותשובות- רפורמת בעל עסק זעיר](#)
5. [בקשה לשינוי סוג תיק ל"בעל עסק זעיר"](#)
6. [תיאום מס](#)
7. [דיווח שנתי מקוצר ותשלום לעסק הזעיר](#)